

Wspiera samorządy i liderów wsi

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego (NIST) jest państwową jednostką budżetową podległą Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, utworzoną 3 września 2015 r. w celu realizowania zadań na rzecz harmonijnego rozwoju samorządu terytorialnego i podnoszenia standardów jego działania oraz prowadzenia badań i analiz w zakresie funkcjonowania jst. Do najistotniejszych obszarów działania Instytutu należy w szczególności opracowywanie ekspertyz, opinii oraz ocen dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego. NIST prowadzi także działalność edukacyjną, szkoleniową i wydawniczą.

Dotychczas wsparcie Instytutu otrzymało 73% ogólnej liczby jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Z oferty NIST skorzystało ponad 35 tys. osób. Liczba odsłon stron internetowych NIST w okresie styczeń–grudzień 2018 r. wyniosła ponad 4 mln. W samym 2018 r. blisko 2800 pracowników skorzystało z platformy e-learningowej w ramach służby przygotowawczej. Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego realizując zadania statutowe prowadzi cyfrowe repozytorium oraz wydaje własne publikacje dotyczące funkcjonowania jst i biuletyn. Od początku działalności NIST ukazało się kilkadziesiąt ekspertyz, opinii prawnych oraz monografii, a także liczne opracowania i raporty z badań, w tym jedna z ostatnich ekspertyz pt.: Funkcjonowanie Funduszu Sołeckiego w latach 2010–2017. Analiza prawno-statystyczna i postulaty de lege ferenda.

Istotną częścią działalności Instytutu, uwzględniającą zróżnicowany charakter jednostek samorządu terytorialnego, jest wsparcie oferowane gminom wiejskim. Jednym z pierwszych porozumień podpisanych przez NIST było porozumienie o współpracy z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów. Przedstawiciele Instytutu uczestniczą w spotkaniach Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz biorą udział w wydarzeniach dotyczących funkcjonowania sołectw, np. w czwartej ogólnopolskiej konferencji naukowej pn.: Wiejski nie znaczy gorszy zorganizowanej z okazji Dnia Sołtysa przez Stowarzyszenie Sołty-

si Mazowska w Izabelinie. NIST był także współorganizatorem I Kongresu Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego, który odbył się w Opocznie i zgromadził kilkadziesiąt ubranych w stroje ludowe uczestniczek.

W związku z przypadającym 11 marca Dniem Sołtysa przedstawiciele NIST na zaproszenie Marszałka Województwa Łódzkiego Grzegorza Schreibera uczestniczyli w spotkaniu sołtysów z regionu łódzkiego. Pan Marszałek składając życzenia zachęcił do występowania z wnioskami o tzw. granty sołeckie, na które Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego przeznaczył w tym roku ok. 3 mln zł.

W dniu 17 marca 2019 r. Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego dr Iwona Wieczorek uczestniczyła w II Ogólnopolskim Dniu Sołtysa w Łowiczu. W święcie, które zgromadziło blisko 800 sołtysów z całego kraju, wzięli udział przedsta-

wiciele rządu na czele z Premierem Mateuszem Morawieckim, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji Joachimem Brudzińskim, Ministrem Rolnictwa Janem Krzysztofem Ardanowskim, Marszałkiem Województwa Łódzkiego Grzegorzem Schreiberem oraz liczni przedstawiciele samorządu terytorialnego. Prezes Rady Ministrów RP wręczył szczególnie zasłużonym sołtysom okolicznościowe Medale 100-lecia Odzyskania Niepodległości.

Instytut był również organizatorem wyjazdu studyjnego dla sołtysów w dniu 18 maja 2019 r. do Poznania, podczas którego przeprowadzono szkolenie pt. „Fundusz sołecki w praktyce”. Uczestnicy zwiedzali także Narodową Wystawę Zwierząt Hodowlanych i znajdujące się na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich Polagra stoisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W wydarzeniu uczestniczyło 120 sołtysów z powiatów: łaskiego, kutnowskiego, opoczyńskiego, pączęńskiego, poddębickiego. Szkolenia dla sołtysów zostały przeprowadzone także w dniach 14 i 15 czerwca br. w Dobieszkowie i Sieradzu oraz 17 czerwca br. w Słupsku.

Fundusz sołecki stanowi formę budżetu partycypacyjnego, wyodrębnionego w budżecie gminy, gwarantującego sołectwom wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców. Dzięki funduszowi nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich. Doświadczenia dotyczące funduszu przekładają się również na praktykę związaną z innymi narzędziami uczestnictwa obywateli w życiu publicznym.

Biorąc pod uwagę liczbę gmin, w których funkcjonuje obecnie fundusz sołecki można stwierdzić, że jest to rozwiązanie zgodne z oczekiwaniami społeczności wiejskiej. Od 2014 r. liczba gmin, które realizowały fundusz sołecki systematycznie rośnie (w 2018 r. fundusz sołecki realizowany jest już w 71,31% gmin, w których są sołectwa, tj. w 1551 gminach).

Wszelkie informacje dotyczące działalności Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego dostępne są na stronie internetowej <https://www.nist.gov.pl/>

**NARODOWY
INSTYTUT
SAMORZĄDU
TERYTORYALNEGO**

PRZYSZŁOŚĆ

ROZWÓJ

SAMORZĄD

NARODOWY INSTYTUT
SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO
ul. Zielona 18, 90-601 Łódź

www.nist.gov.pl